Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA HENRIKA SAUGMANDSGORA ĒES
[*HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE*] SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 17. februārī [1]

Lieta C-572/14

Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch- musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH
pret
Amazon EU Sàrl,
Amazon Services Europe Sàrl,
Amazon.de GmbH,
Amazon Logistik GmbH,
Amazon Media Sàrl

(Oberster Gerichtshof (Augstākā tiesa, Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Regula (EK) Nr. 44/2001 — Jurisdikcija civillietās un komerclietās — 5. panta 3. punkts — Jēdziens "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" — Direktīva 2001/29/EK — Dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošana informācijas sabiedrībā — 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts — Reproducēšanas tiesības — Izņēmumi un ierobežojumi — Reproducēšana personiskai lietošanai — Taisnīga atlīdzība — Nemaksāšana — Iespējama iekļaušana Regulas (EK) Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērošanas jomā

I – **Ievads**

1. Ar 2014. gada 18. novembra rīkojumu, kas Tiesā saņemts 2014. gada 11. decembrī, *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa) uzdeva prejudiciālu jautājumu par Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) 5. panta 3. punkta, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.) 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta interpretāciju.

2. Šis jautājums tika izvirzīts tiesvedībā, kurā *Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch- musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH* (turpmāk tekstā – "*Austro-Mechana*") vēršas pret *Amazon EU Sàrl*, *Amazon Services Europe Sàrl*, *Amazon.de GmbH*, *Amazon Logistik GmbH* un *Amazon Media Sàrl* (turpmāk tekstā kopā – "*Amazon EU* u.c.") par Austrijas tiesu starptautisko jurisdikciju izskatīt tiesā celtu prasību, ar kuru *Austro-Mechana* vēlas iegūt no *Amazon EU* u.c. atlīdzības maksu, kas maksājama atbilstoši Austrijas tiesību aktiem, saistībā ar pirmo reizi tirgū laistiem datu nesējiem valsts teritorijā.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

II – **Atbilstošās tiesību normas**

A – *Savienības tiesības*

1) Regula Nr. 44/2001

3. Regula Nr. 44/2001 tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regulas (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV L 351, 1. lpp.) 80. pantu. Tomēr saskaņā ar tās 81. panta otro daļu šī pēdējā minētā regula ir piemērojama tikai no 2015. gada 10. janvāra. Tā kā pamattiesvedība ir norisinājusies pirms šī datuma, šajā lietā ir piemērojama Regula Nr. 44/2001.

4. Regulas Nr. 44/2001 2. panta 1. punktā, kas ir iekļauts tās II nodaļas 1. iedaļā "Vispārīgi noteikumi", ir noteikts:

"Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesā."

5. Šīs regulas 5. panta 1. un 3. punkts, kas ir iekļauti tās II nodaļas 2. iedaļā "Īpašā jurisdikcija", ir formulēti šādi:

"Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, citā dalībvalstī var iesūdzēt:

1. a) lietās, kas attiecas uz līgumiem – attiecīgās saistības izpildes vietas tiesās;

[..]

[..]

3. lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu – tās vietas tiesās, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu."

2) Direktīva 2001/29

6. Direktīvas 2001/29 2. pantā "Reproducēšanas tiesības" ir noteikts:

"Dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji:

a) autoriem – attiecībā uz viņu darbiem;

b) izpildītājiem – attiecībā uz viņu sniegto priekšnesumu fiksēšanu;

c) skaņu ierakstu producentiem – attiecībā uz viņu ierakstītajiem skaņu ierakstiem;

d) filmu pirmo fiksāciju producentiem – attiecībā uz viņu uzņemto filmu oriģināliem un kopijām;

e) raidorganizācijām – attiecībā uz šo organizāciju raidījumu fiksēšanu neatkarīgi no tā, vai šos raidījumus translē pa vadiem vai bez tiem, to skaitā pa kabeļiem vai ar satelīta palīdzību."

7. Šīs direktīvas 5. panta "Izņēmumi un ierobežojumi" 2. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus 2. pantā minētajām reproducēšanas tiesībām šādos gadījumos:

[..]

b) reproducēšana uz jebkura materiāla, ko personiskai lietošanai veic privātpersona ar mērķi, kurš ne netieši, ne tieši nav komerciāls, ar nosacījumu, ka tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību, kurā ņemta vērā 6. pantā minēto tehnoloģisko pasākumu piemērošana vai nepiemērošana attiecīgajam darbam vai tiesību objektam;

[..]."

B – *Austrijas tiesības*

8. 1936. gada 9. aprīļa Autortiesību likuma (*Urheberrechtsgesetz*) (*BGBl*. 111/1936), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietai (turpmāk tekstā – "*UrhG*"), 42. pantā ir noteikts:

"1. Jebkura persona personiskai lietošanai drīkst izgatavot atsevišķas darba kopijas uz papīra vai līdzīga materiāla.

2. Jebkura persona personiskai lietošanai drīkst izgatavot atsevišķas darba kopijas uz citiem, 1. pantā neminētiem materiāliem pētījuma nolūkā, ciktāl to pamato nekomerciāli mērķi. [..]

[..]"

9. UrhG 42.b pantā ir paredzēts:

"1. Ja, ņemot vērā izplatīta darba, sabiedrībai nodota darba vai uz attēla vai skaņas ieraksta nesējiem fiksēta darba būtību, kas ir radīts tirdzniecības nolūkā, ir paredzams, ka šis darbs saskaņā ar 42. panta 2.–7. punktu tiks reproducēts, fiksējot to uz attēla vai skaņas ieraksta nesējiem, personiskai jeb privātai lietošanai, darba autoram ir tiesības saņemt pienācīgu atlīdzību (tukšo kasešu atlīdzība), ja ieraksta nesēji valsts teritorijā par atlīdzību tiek laisti tirgū tirdzniecības nolūkā; par ieraksta nesējiem uzskata tukšus attēla vai skaņas ieraksta nesējus, kas der šādām reprodukcijas darbībām, vai citus tam paredzētus attēla vai skaņas ieraksta nesējus.

[..]

3. Atlīdzība ir jāmaksā šādām personām:

1) attiecībā uz atlīdzību saistībā ar tukšām kasetēm un samaksu par aparatūru, personai, kura kādā vietā, kas atrodas valsts teritorijā vai ārvalstīs, par atlīdzību tirdzniecības nolūkā pirmo reizi ir laidusi tirgū ieraksta nesējus vai reproducēšanas aparatūru; [..]

[..]

5. Tiesības uz atlīdzību atbilstoši 1. un 2. punktam var īstenot tikai kolektīvā pārvaldījuma organizācijas.

[..]"

III – **Pamatlieta un prejudiciālais jautājums**

10. *Austro-Mechana* ir saskaņā ar Austrijas tiesībām izveidota autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija. Tās uzdevums ir it īpaši *UrhG* 42.b pantā paredzētās atlīdzības iekasēšana. Iesniedzējtiesa precizē, ka šī panta mērķis ir īstenot Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto taisnīgas atlīdzības prasību.

11. *Amazon* ir starptautisks koncerns, kas internetā pārdod grāmatas, mūzikas ierakstus un citas preces. Trīs no piecām šī koncerna sabiedrībām, pret kurām ir celta prasība pamatlietā, ir saskaņā ar Luksemburgas tiesībām dibinātas sabiedrības ar juridisko adresi Luksemburgā, bet divas ir saskaņā ar Vācijas tiesībām dibinātas sabiedrības ar juridisko adresi Vācijā. Nevienai no šīm sabiedrībām nav juridiskās adreses vai uzņēmuma Austrijā. *Austro-Mechana* iesniedzējtiesā apgalvoja, ka šīs sabiedrības sadarbojās pirmajā datu nesēju laišanas Austrijas tirgū reizē, tāpēc tām ir solidāra atbildība par *UrhG* 42.b pantā paredzētās atlīdzības samaksu.

12. *Austro-Mechana* iesniedzējtiesā norādīja, ka *Amazon EU* u.c. Austrijā tirgo datu nesējus, kas ir vai nu iebūvēti mobilajos tālruņos, kuri ir piemēroti mūzikas atskaņošanai, vai arī var tikt izmantoti tādu tālruņu atmiņas palielināšanai. Šajā ziņā *Austro-Mechana* lūdza *Amazon EU* u.c. samaksāt tai *UrhG* 42.b pantā paredzēto atlīdzību. Lai noteiktu summu, kādu *Amazon EU* u.c. ir pienākums maksāt kā šo atlīdzību, *Austro-Mechana* lūdza šīm sabiedrībām sniegt finanšu pārskatu par *Amazon EU* u.c. kopš 2010. gada 1. oktobra Austrijā pārdotajiem datu nesējiem.

13. Šajā pamattiesvedības posmā strīds starp lietas dalībniekiem attiecas tikai uz to, vai Austrijas tiesām ir starptautiska jurisdikcija izskatīt *Austro-Mechana* prasību, ar kuru tā vērsusies tiesā, lai iegūtu no *Amazon EU* u.c. *UrhG* 42.b pantā paredzētās atlīdzības samaksu.

14. *Austro-Mechana* iesniedzējtiesā apgalvoja, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru tiesību uz taisnīgu atlīdzību Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē mērķis ir atlīdzināt "kaitējumu", kas autortiesību vai blakustiesību subjektam (turpmāk tekstā – "tiesību subjekts") ir radies sakarā ar privātai lietošanai paredzētas reprodukcijas izgatavošanu. Tādējādi *Austro-Mechana* tiesā celtā prasība esot prasība par atbildību par neatļautu darbību vai kvazideliktu, kas ietilpst Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērošanas jomā, un Austrijas tiesām esot starptautiska jurisdikcija to izskatīt.

15. *Amazon EU* u.c. iebilda, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts ir piemērojams vienīgi tad, ja prasības priekšmets ir neatļautas darbības vai kvazidelikta izraisīti pienākumi. Tomēr gadījums saistībā ar pienākumu maksāt *UrhG* 42.b pantā paredzēto atlīdzību tāds nav, jo šī pienākuma mērķis esot atlīdzināt tiesību subjektiem tiesību aktos atļautu konkrētu darbību sekas, proti, privātai lietošanai paredzētu reproducēšanu, atkāpjoties no tiesību subjektu ekskluzīvajām tiesībām uz reproducēšanu.

16. Ar 2014. gada 30. aprīļa rīkojumu *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa) atbalstīja *Amazon EU* u.c. argumentus un noraidīja *Austro-Mechana* celto prasību starptautiskās jurisdikcijas neesamības dēļ.

17. Ar 2014. gada 26. jūnija rīkojumu *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa, Vīne), lemjot kā apelācijas instances tiesa, apstiprināja *Austro-Mechana* celtās prasības noraidīšanu, balstoties uz šādiem pamatojumiem. Vispirms *Amazon EU* u.c. esot likumā noteikta atlīdzības samaksas pienākuma izpildes parādnieces. Pēc tam tiesību subjektiem kaitējums esot radies nevis *Amazon EU* u.c. rīcības dēļ, bet gan to trešo personu rīcības dēļ, kuras izmanto *Amazon EU* u.c. apgrozībā laistos datu nesējus nolūkā izgatavot privātas kopijas. Visbeidzot šī *Amazon EU* u.c. apgrozībā laisto datu nesēju izmantošana nolūkā izgatavot privātas kopijas neesot aizliegta. Tāpēc uz *Austro-Mechana* celto prasību Regulas (EK) Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts neattiecoties.

18. *Austro-Mechana* iesniedzējtiesā iesniedza kasācijas sūdzību par *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa, Vīne) izdoto rīkojumu.

19. Ņemot vērā, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta interpretācija nav tik nepārprotama, lai netiktu pieļautas nekādas saprātīgas šaubas, un ievērojot tās kā pēdējās instances tiesas statusu, *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai "taisnīgas atlīdzības" samaksas pienākums Direktīvas [2001/29] 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, kas saskaņā ar Austrijas tiesībām tiek vērsts pret uzņēmumiem, kuri pirmie vietējā tirgū par atlīdzību komerciālos nolūkos laiž apgrozībā datu nesējus, ir pienākums, kas izriet no "neatļautas darbības vai kvazidelikta" Regulas [Nr. 44/2001] 5. panta 3. punkta izpratnē?"

IV – **Tiesvedība Tiesā**

20. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika reģistrēts Tiesas kancelejā 2014. gada 11. decembrī.

21. Rakstveida apsvērumus iesniedza *Austro-Mechana*, *Amazon EU* u.c., Austrijas, Francijas, Itālijas un Somijas valdības, kā arī Eiropas Komisija.

22. 2015. gada 26. novembra tiesas sēdē mutvārdu apsvērumu izteikšanai piedalījās *Austro-Mechana* un *Amazon EU* u.c., kā arī Somijas valdības un Komisijas pārstāvji.

V – **Prejudiciālā jautājuma analīze**

A – *Ievada apsvērumi*

23. Savā prejudiciālajā jautājumā iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai, vai Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka lietā par "neatļautu darbību vai kvazideliktu" šīs tiesību normas izpratnē ietilpst tāda tiesā celta prasība, kuras mērķis ir saņemt Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto taisnīgo atlīdzību, kāda saskaņā ar valsts tiesībām ir jāmaksā uzņēmumiem, kuri pirmo reizi valsts teritorijā par atlīdzību laiž tirgū datu nesējus tirdzniecības nolūkā.

24. Šajā pamattiesvedības posmā lietas dalībnieku strīds attiecas vienīgi uz Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērojamību *Austro-Mechana* pret *Amazon EU* u.c. celtajai prasībai.

25. Ja es nekļūdos, neviens no lietas dalībniekiem, kas ir iesnieguši apsvērumus Tiesā, nav apšaubījis faktu, ka, ja Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts ir piemērojams attiecībā uz *Austro-Mechana* pret *Amazon EU* u.c. celto prasību, Austrijas tiesām būs starptautiska jurisdikcija to izskatīt kā "tās vietas tiesā[m], kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu" šīs tiesību normas izpratnē.

26. Tādējādi domstarpības starp lietas dalībniekiem, kuri ir iesnieguši apsvērumus Tiesā, ir tikai šādā jautājumā: vai *Austro-Mechana* pret *Amazon EU* u.c. celtā prasība ietilpst jēdzienā "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta izpratnē?

27. Pirms atbildēt uz šo jautājumu, es uzskatu par lietderīgu aprakstīt Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās privātas kopēšanas izņēmuma regulējumu. Proti, ir svarīgi precīzi identificēt tiesiskās sekas, ko rada dalībvalsts lēmums īstenot šo izņēmumu, lai noteiktu, vai tiesā celta prasība, kas balstīta uz taisnīgas atlīdzības pienākuma pārkāpumu, ietilpst jēdzienā "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu".

B – *Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās privātas kopēšanas izņēmuma regulējums*

28. Privātas kopēšanas izņēmums ir izņēmums no būtībā ekskluzīvajām Direktīvas 2001/29 2. pantā paredzētajām tiesību subjektu reproducēšanas tiesībām.

29. Saskaņā ar šīs direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus šīm reproducēšanas tiesībām gadījumos, kad runa ir par reproducēšanu, ko personiskai lietošanai veic privātpersona ar mērķi, kurš ne tieši, ne netieši nav komerciāls (turpmāk tekstā – "privātas kopijas"), ar noteikumu, ka tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību.

30. Šajā stadijā ir svarīgi precīzi identificēt tiesiskās sekas, ko rada dalībvalsts iedibināts privātas kopēšanas izņēmums, ņemot vērā, ka Austrijas likumdevējs ir iedibinājis šo izņēmumu *UrhG* 42. un 42.b pantā.

31. Direktīvas 2001/29 2. pantā paredzētajā "parastajā" regulējumā tiesību subjekti saglabā ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt ar autortiesībām vai blakustiesībām aizsargāto darbu un citu objektu, kas ir ietverti vienā no šajā pantā norādītajām kategorijām, reproducēšanu (turpmāk tekstā – "aizsargāti darbi vai objekti"). Attiecīgi lietotājiem ir pienākums atturēties no aizsargāto darbu vai objektu reproducēšanas bez tiesību subjekta atļaujas. Gadījumā, ja šis pienākums tiek pārkāpts, tiesību subjekts var celt prasību par neatļautas reproducēšanas dēļ viņam nodarītā faktiskā kaitējuma atlīdzināšanu. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru šāda prasība ir ietverta Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērošanas jomā [2].

32. Kad Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētais "izņēmuma" regulējums tiek īstenots dalībvalsts valsts tiesībās, tad tiesību subjektu ekskluzīvas reproducēšanas tiesības un lietotāju atbilstošais pienākums atturēties no aizsargāto darbu vai objektu reproducēšanas attiecībā uz privātām kopijām beidzas. Kā norādīja visi lietas dalībnieki, kuri bija iesnieguši apsvērumus Tiesā, šādā regulējumā lietotājiem ir atzītas tiesības izgatavot aizsargātu darbu vai objektu privātas kopijas, turklāt pēdējās minētās ir skaidri atļautas. Tiesību subjekti attiecīgi vairs nevar izvirzīt savas ekskluzīvas reproducēšanas tiesības, lai iebilstu pret privātu kopiju izgatavošanu.

33. Tomēr kā atlīdzība par tiesību subjektu ekskluzīvo reproducēšanas tiesību un atbilstošā lietotāju pienākuma atturēties no aizsargāto darbu vai objektu reproducēšanas izbeigšanos ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu tika radītas jaunas tiesības par labu tiesību subjektiem, izvirzot prasību, lai tie "saņem taisnīgu atlīdzību".

34. Saskaņā ar Tiesas viedokli, tā kā attiecīgajam tiesību subjektam kaitējumu rada persona, kura privātām vajadzībām izgatavo darba reprodukciju, iepriekš nelūdzot minētā tiesību subjekta atļauju, principā šai personai ir pienākums atlīdzināt šo kaitējumu, finansējot atlīdzību, kas tiek izmaksāta šim tiesību subjektam [3].

35. Tātad Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā privātas kopēšanas izņēmuma iedibināšana dalībvalsts valsts tiesībās izraisa vienu tiesisko attiecību aizstāšanu ar citām:

— ir beigušās tiesību subjektu ekskluzīvās reproducēšanas tiesības un atbilstošais lietotāju pienākums atturēties no aizsargāto darbu vai objektu reproducēšanas attiecībā uz privātām kopijām, un

2 — Skat. it īpaši spriedumus *Pinckney* (C-170/12, EU:C:2013:635, 47. punkts); *Hi Hotel HCF* (C-387/12, EU:C:2014:215, 40. punkts) un *Hejduk* (C-441/13, EU:C:2015:28, 38. punkts).

3 — Skat. spriedumus *Amazon.com International Sales* u.c. (C-521/11, EU:C:2013:515, 23. punkts); *ACI Adam* u.c. (C-435/12, EU:C:2014:254, 51. punkts un tajā minētā judikatūra) un *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2015:144, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

— to vietā ir radītas tiesību subjektu tiesības saņemt taisnīgu atlīdzību un atbilstošais pienākums, kas principā ir jāuzņemas lietotājiem, finansēt šo taisnīgo atlīdzību.

36. Šādā izpratnē Tiesa ir spriedusi, ka taisnīgas atlīdzības mērķis ir sniegt atlīdzību tiesību subjektiem par viņu aizsargāto darbu vai objektu kopēšanu personiskai lietošanai bez viņu atļaujas, un tādējādi tā ir jāuzskata par kompensāciju par kaitējumu, kas radies tiesību subjektiem sakarā ar šādu kopēšanu, ko tie nav atļāvuši [4].

37. Austrijas likumdevēja iedibinātajā regulējumā, kas ir sprieduma *Amazon.com International Sales* u.c. (C-521/11, EU:C:2013:515) priekšmets, lietotāju tiesības izgatavot privātas kopijas ir noteiktas *UrhG* 42. pantā. Savukārt taisnīgas atlīdzības pienākums ir īstenots *UrhG* 42.b panta 1. punktā, saskaņā ar kuru "autoram ir tiesības saņemt pienācīgu atlīdzību (tukšo kasešu atlīdzība)".

38. Tomēr ir jāuzsver, ka šajā regulējumā *UrhG* 42.b pantā paredzēto atlīdzību attiecīgajiem tiesību subjektiem nemaksā paši lietotāji, kuri izgatavo privātas kopijas.

39. No vienas puses, *UrhG* 42.b pantā paredzētās atlīdzības prasītājs nav tiesību subjekts, kura aizsargātais darbs vai objekts ir kļuvis par privātu kopiju priekšmetu. Saskaņā ar *UrhG* 42.b panta 5. punktu paredzētā atlīdzība ir jāiemaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijai. Tieši piemērojot šo tiesību normu, autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija *Austro-Mechana* pamatlietā prasa šo atlīdzību.

40. No otras puses, *UrhG* 42.b pantā paredzētās atlīdzības parādnieks nav lietotājs, kurš izgatavo aizsargāta darba vai objekta privātas kopijas. Saskaņā ar *UrhG* 42.b panta 3. punktu personas, kurām ir pienākums maksāt šo atlīdzību, ir tās, kuras pirmās tirdzniecības nolūkā un par atlīdzību ir laidušas apgrozībā datu nesējus valsts teritorijā. Piemērojot tieši šo tiesību normu, pret *Amazon EU* u.c. tika uzsākta tiesvedība pamatlietā sakarā ar to, ka tās Austrijā varbūtēji tirgo datu nesējus, kas ir iebūvēti mobilajos tālruņos, kuri ir piemēroti mūzikas atskaņošanai, vai kas var tikt izmantoti tādu tālruņu atmiņas palielināšanai.

41. Šo Austrijas regulējuma aspektu Tiesa izvērtēja spriedumā *Amazon.com International Sales* u.c. (C-521/11, EU:C:2013:515).

42. Tiesa atgādināja, ka principā personām, kuras ir izgatavojušas privātas kopijas, ir pienākums finansēt taisnīgu atlīdzību, kas tiks izmaksāta tiesību subjektiem [5].

43. Tomēr saskaņā ar iedibināto judikatūru dalībvalstis, ņemot vērā praktiskās grūtības identificēt privātos lietotājus, kā arī noteikt tiem pienākumu kompensēt ekskluzīvo reproducēšanas tiesību subjektiem nodarīto kaitējumu, taisnīgas atlīdzības finansēšanai drīkst noteikt "nodevu par kopēšanu privātai lietošanai", kas jāmaksā nevis attiecīgajām privātpersonām, bet gan tām personām, kurām ir digitālās reproducēšanas iekārtas, ierīces un datu nesēji un kuras tādēļ minētās reproducēšanas iekārtas, ierīces un datu nesējus juridiski vai faktiski nodod privātpersonu rīcībā vai sniedz tām reproducēšanas pakalpojumus. Šādā sistēmā tieši personām, kurām ir minētās reproducēšanas iekārtas, ierīces un datu nesēji, ir jāmaksā nodeva par kopēšanu privātai lietošanai [6].

4 — Šajā ziņā skat. spriedumus *VG Wort* u.c. (no C-457/11 līdz C-460/11, EU:C:2013:426, 31. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī *ACI Adam* u.c. (C-435/12, EU:C:2014:254, 50. punkts).

5 — Spriedums *Amazon.com International Sales* u.c. (C-521/11, EU:C:2013:515, 23. punkts un tajā minētā judikatūra); skat. arī spriedumus *ACI Adam* u.c. (C-435/12, EU:C:2014:254, 51. punkts), kā arī *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2015:144, 22. punkts).

6 — Spriedums *Amazon.com International Sales* u.c. (C-521/11, EU:C:2013:515, 24. punkts un tajā minētā judikatūra); šajā ziņā skat. arī spriedumus *ACI Adam* u.c. (C-435/12, EU:C:2014:254, 52. punkts), kā arī *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2015:144, 23. punkts).

44. Tiesa vēl ir precizējusi, ka, tā kā minētā sistēma ļauj maksātājiem nodevas par kopēšanu privātai lietošanai summu iekļaut cenā par minēto digitālās reproducēšanas iekārtu, ierīču un datu nesēju nodošanu [tā] rīcībā vai sniegtā reproducēšanas pakalpojuma cenā, galu galā visu nodevas maksu uzņemas privātais lietotājs, kas maksā šo cenu, un tas atbilst "taisnīgam līdzsvaram", kāds jārod starp ekskluzīvo reproducēšanas tiesību subjektu un minēto aizsargāto objektu lietotāju interesēm [7].

45. Konkrētāk attiecībā uz *UrhG* 42.b pantā ieviesto sistēmu Tiesa norādīja, ka nodevu par kopēšanu privātai lietošanai maksā personas, kas tirdzniecības nolūkā par atlīdzību laiž tirgū datu nesējus, ko var izmantot reproducēšanai [8].

46. Tiesa uzskatīja, ka principā šāda sistēma ļauj maksātājiem iekļaut šīs nodevas summu datu nesēju, kas var tikt izmantoti reproducēšanai, pārdošanas cenā, tādējādi saskaņā ar "taisnīga līdzsvara" prasību galu galā nodevu maksā privātais lietotājs, kurš samaksā šo cenu, pieņemot, ka šāds lietotājs ir galapatērētājs [9].

47. Tātad ar *UrhG* 42.b pantu ieviestais "finanšu cikls" ietver četras iesaistīto subjektu kategorijas un tas var tikt rezumēts šādi.

48. Pārdevējiem, kuri pirmo reizi laiž valsts tirgū datu nesējus privātu kopiju izgatavošanai, formāli ir pienākums maksāt "tukšo kasešu atlīdzību".

49. Tomēr šie pārdevēji var iekļaut šīs nodevas summu šo pašu datu nesēju pārdošanas cenā, tādējādi minēto nodevu netiešā veidā, pērkot šos datu nesējus, maksā lietotāji, kuri izgatavo privātās kopijas.

50. Šī nodeva, kuras mērķis ir atlīdzināt tiesību subjektiem privātu kopiju izgatavošanas dēļ nodarīto kaitējumu, datu nesēju pārdevējam ir jāsamaksā tādai autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai kā *Austro-Mechana* pamatlietā. Būtībā, pēc iesniedzējtiesas domām, šīs organizācijas uzdevums ir it īpaši *UrhG* 42.b pantā paredzētās atlīdzības iekasēšana.

51. Šī reglamentējošā konteksta aspektā ir jāizvērtē, vai *Austro-Mechana* pret *Amazon EU* u.c. celtā prasība, kuras mērķis ir saņemt *UrhG* 42.b pantā paredzētās atlīdzības samaksu, ietilpst Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērošanas jomā.

C – *Par Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērojamību*

52. Atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktam personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, citā dalībvalstī lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu, var iesūdzēt tās vietas tiesās, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu.

53. Šī tiesību norma, kā arī 1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar turpmākām konvencijām par jauno dalībvalstu pievienošanos šai konvencijai (turpmāk tekstā – "Briseles konvencija"), 5. panta 3. punkts, kas tajā ir pārņemts, ir bijis plašas judikatūras priekšmets [10].

7 — Spriedums *Amazon.com International Sales* u.c. (C-521/11, EU:C:2013:515, 25. punkts un tajā minētā judikatūra); šajā ziņā skat. arī spriedumus *ACI Adam* u.c. (C-435/12, EU:C:2014:254, 52. punkts), kā arī *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2015:144, 53. punkts).

8 — Spriedums *Amazon.com International Sales* u.c. (C-521/11, EU:C:2013:515, 26. punkts).

9 — Turpat (27. punkts).

10 — Atgādinājumam – Tiesas sniegtā interpretācija attiecībā uz Briseles konvencijas tiesību normām ir derīga arī attiecībā uz Regulas Nr. 44/2001 tiesību normām, jo šo instrumentu tiesību normas var tikt kvalificētas kā ekvivalentas. Tas pats attiecas arī uz šīs regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 3. punktu attiecībā uz attiecīgi Briseles konvencijas 5. panta 1. un 3. punktu (spriedums *Brogsitter* C-548/12, EU:C:2014:148, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

54. Šis īpašās jurisdikcijas noteikums ir atkāpe no Regulas Nr. 44/2001 2. panta 1. punktā norādītā pamatprincipa, saskaņā ar kuru personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesās.

55. Tā kā tās vietas tiesu jurisdikcija, kurā iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu, ir uzskatāma par īpašās jurisdikcijas noteikumu, šis noteikums ir jāinterpretē šauri, nepieļaujot interpretāciju, kas pārsniegtu šajā regulā skaidri paredzēto [šīs jurisdikcijas piešķiršanas] gadījumu robežas [11].

56. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jēdziens "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta izpratnē aptver visas prasības, kuru mērķis ir noteikt atbildētāja atbildību un kuras nav saistītas ar "lietām, kas attiecas uz līgumu" šīs regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē [12].

57. Ņemot vērā šo judikatūru, pirmkārt, ir jāizvērtē, vai tāda tiesā celta prasība, kuras mērķis ir iegūt Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās taisnīgās atlīdzības samaksu, kāda ir celta pamatlietā, ir saistīta ar "lietām, kas attiecas uz līgumu" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē [13]. Ja šis nav tāds gadījums, tad, otrkārt, ir jānosaka, vai šāda prasība var tikt uzskatīta par prasību, kuras mērķis ir noteikt atbildētāja atbildību [14].

1) Pamatlietā celtā prasība nav saistīta ar "lietām, kas attiecas uz līgumu" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē

58. Atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunktam personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, lietās, kas attiecas uz līgumiem, citā dalībvalstī var iesūdzēt attiecīgās saistības izpildes vietas tiesās.

59. Saskaņā ar iedibināto judikatūru, lai arī Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā nav prasīta līguma noslēgšana, tomēr šīs normas piemērošanai ir jākonstatē saistība, jo jurisdikcija saskaņā ar šo normu tiek noteikta, ņemot vērā attiecīgās saistības izpildes vietu. Tādējādi normas par īpašo jurisdikciju, kura minētajā tiesību normā ir paredzēta attiecībā uz lietām, kas attiecas uz līgumiem, piemērošana prasa noteikt juridisko pienākumu, kuru brīvprātīgi uzņemas viena persona attiecībā pret otru un uz kuru ir balstīta prasītāja celtā prasība [15].

60. Pamatlietā pienākums samaksāt taisnīgu atlīdzību ir noteikts *UrhG* 42.b pantā, ar kuru tiek īstenota Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā taisnīgas atlīdzības prasība. No tā tiesiskās izcelsmes izriet, ka *Amazon EU* u.c. attiecībā uz *Austro-Mechana* nebija brīvprātīgi uzņēmušās šo maksāšanas pienākumu iepriekš minētās judikatūras izpratnē, bet Austrijas likumdevējs bija to noteicis datu nesēju pārdevējiem, īstenojot Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto iespēju.

11 — Skat. it īpaši spriedumus *Kronhofer* (C-168/02, EU:C:2004:364, 14. punkts un tajā minētā judikatūra) par Briseles konvencijas 5. panta 3. punkta interpretāciju; *Pinckney* (C-170/12, EU:C:2013:635, 25. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī *Hi Hotel HCF* (C-387/12, EU:C:2014:215, 26. punkts).

12 — Skat. it īpaši spriedumus *Kalfelis* (189/87, EU:C:1988:459, 17. punkts) par Briseles konvencijas 5. panta 3. punkta interpretāciju; *Brogsitter* (C-548/12, EU:C:2014:148, 20. punkts) un *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37, 44. punkts).

13 — Skat. šo secinājumu 58.–61. punktu.

14 — Skat. šo secinājumu 62.–90. punktu.

15 — Skat. it īpaši spriedumus *Engler* (C-27/02, EU:C:2005:33, 50. un 51. punkts un tajos minētā judikatūra) par Briseles konvencijas 5. panta 3. punkta interpretāciju; *Česká spořitelna* (C-419/11, EU:C:2013:165, 46. un 47. punkts), kā arī *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37, 39. punkts).

61. Tādējādi tāda prasība, kuras mērķis ir saņemt Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās taisnīgās atlīdzības samaksu, kāda ir celta pamatlietā, nav saistīta ar "lietām, kas attiecas uz līgumu" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, kā savos rakstveida apsvērumos pamatoti norādīja *Austro-Mechana*, Francijas valdība un Komisija.

2) Pamatlietā celtās prasības mērķis ir "konstatēt atbildētāja atbildību"

62. Lai izlemtu, vai *Austro-Mechana* tiesā celtā prasība ietilpst jēdzienā "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta izpratnē, piemērojot šo secinājumu 56. punktā minēto judikatūru, vēl ir jānosaka, vai tā veido "prasību, kuras mērķis ir konstatēt atbildētāja atbildību".

63. Tāpat kā *Austro-Mechana*, Austrijas, Francijas un Itālijas valdības, kā arī Komisija, es uzskatu, ka *Austro-Mechana* celtās prasības mērķis ir konstatēt *Amazon EU* u.c. atbildību un tādējādi tā ietilpst jēdzienā "lietas, kas attiecas neatļautu darbību vai kvazideliktu" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta izpratnē.

64. Vispirms ir lietderīgi atgādināt, ka, ņemot vērā Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta formulējumu, tajā ir ietverta liela atbildības veidu dažādība [16].

65. Turklāt Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā jurisdikcija izskatīt prasību lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu, ir piešķirta tās vietas tiesai, kurā iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu. No šī formulējuma var secināt, ka prasībai lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu, obligāti ir jābūt balstītai uz "notikumu, kas rada kaitējumu".

66. Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka atbildība par neatļautu darbību vai kvazideliktu var iestāties vienīgi tad, ja var tikt pierādīta cēloņsakarība starp kaitējumu un šī kaitējuma pamatā esošo notikumu [17]. Tāpat tā ir precizējusi, ka kaitējumu izraisījušais notikums un kaitējuma materializēšanās veido atbildības priekšnosacījumu kopumu [18].

67. No iepriekš minētā izriet, ka "prasībai, kuras mērķis ir konstatēt atbildētāja atbildību" šo secinājumu 56. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē, ir jābūt balstītai uz notikumu, kas rada kaitējumu, proti, uz notikumu, ko var attiecināt uz atbildētāju un par kuru tiek apgalvots, ka tas citam ir radījis kaitējumu.

68. Manuprāt, nav šaubu, ka *Austro-Mechana* pamatlietā celtā prasība ir balstīta uz šādu notikumu, kas rada kaitējumu.

69. Būtībā *Austro-Mechana* prasība ir balstīta uz jauno tiesisko pienākumu, kas ir ticis radīts, kad Austrijas likumdevējs ieviesa privātas kopēšanas izņēmumu, proti, uz pienākumu maksāt taisnīgu atlīdzību, tā saukto "tukšo kasešu atlīdzību" [19].

70. Pamatlietā ar *UrhG* 42.b pantu šis pienākums ir noteikts pārdevējiem, kuri pirmo reizi laiž tirgū datu nesējus, ko var izmantot privātu kopiju izgatavošanai, kā tas tika apgalvots attiecībā uz *Amazon EU* u.c., par labu autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai *Austro-Mechana* [20].

16 — Skat. šajā ziņā spriedumu *Bier* (21/76, EU:C:1976:166, 18. punkts) par Briseles konvencijas 5. panta 3. punkta interpretāciju.

17 — Spriedumi *Bier* (21/76, EU:C:1976:166, 16. punkts), par Briseles konvencijas 5. panta 3. punkta interpretāciju, un *DFDS Torline* (C-18/02, EU:C:2004:74, 32. punkts).

18 — Spriedums *Kronhofer* (C-168/02, EU:C:2004:364, 18. punkts).

19 — Skat. šo secinājumu 33.–37. punktu.

20 — Skat. šo secinājumu 38.–40. punktu.

71. Tādējādi, ja tiktu pierādīts, ka *Amazon EU* u.c. patiešām ir pirmo reizi laidušas tirgū šādus datu nesējus, *UrhG* 42.b pantā paredzētās atlīdzības nemaksāšana radītu kaitējumu *Austro-Mechana* "tukšo kasešu atlīdzības" nesaņemšanas veidā.

72. Manuprāt, no iepriekš minētā izriet, ka "notikums, kas rada kaitējumu", Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta izpratnē, uz kuru ir balstīta *Austro-Mechana* celtā prasība, pastāv faktā, ka *Amazon EU* u.c. ar nodomu vai nolaidības dēļ nav samaksājušas *UrhG* 42.b pantā paredzēto atlīdzību, tādējādi radot kaitējumu *Austro-Mechana*.

73. Šo interpretāciju, manuprāt, apstiprina šo secinājumu 36. punktā minētā judikatūra, saskaņā ar kuru taisnīgas atlīdzības mērķis tieši ir atlīdzināt tiesību subjektiem viņu aizsargāto darbu vai objektu privātu kopiju izgatavošanas bez viņu atļaujas rezultātā radīto kaitējumu.

74. Šī judikatūras pieredze ir vienkārši jāpielāgo pamatlietas kontekstam, jo *UrhG* 42.b punktā ir paredzēts, ka šī atlīdzība ir jāmaksā nevis tieši pašiem tiesību subjektiem, bet gan tādai autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai kā *Austro-Mechana*. Tātad iespējamas atsacīšanās maksāt šo atlīdzību radītais kaitējums ir nodarīts *Austro-Mechana*, kā arī netieši tiesību subjektiem.

75. Manuprāt, šāds gadījums iekļaujas pašā lietu par neatļautu darbību būtībā, jo atsacīšanās maksāt *UrhG* 42.b punktā paredzēto atlīdzību pārkāpj Austrijas tiesību aktus un rada kaitējumu *Austro-Mechana*.

76. Tomēr es uzskatu, ka ir lietderīgi atbildēt uz dažiem *Amazon EU* u.c. un Somijas valdības izvirzītiem argumentiem, saskaņā ar kuriem *Austro-Mechana* celtā prasība neietilpst Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērošanas jomā.

77. Vispirms *Amazon EU* u.c. apgalvoja, ka vienīgā atbilstošā darbība Austrijas tiesu starptautiskās jurisdikcijas noteikšanai ir mobilo tālruņu laišana tirgū Austrijas teritorijā, kas neveido ne neatļautu darbību, ne kvazideliktu Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta izpratnē.

78. Turklāt taisnīgas atlīdzības pienākums esot pienākums atlīdzināt ar likumu atļautas reproducēšanas darbības, nevis pienākums atlīdzināt ar likumu aizliegtas darbības. Tādējādi prasības par šīs taisnīgās atlīdzības samaksu mērķis neesot "konstatēt atbildētāja atbildību" šo secinājumu 56. punktā minētās judikatūras izpratnē.

79. Visbeidzot *Amazon EU* u.c. apgalvoja, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā taisnīgā atlīdzība nav radusies no tiesību subjektu kādu tiesību aizskāruma, jo tiem vairs nepieder tiesības aizliegt vai atļaut privātu kopēšanu saskaņā ar *UrhG* 42. pantu.

80. Protams, nav apšaubāms, ka mobilo tālruņu tirdzniecība un *UrhG* 42. pantā paredzētā privātā kopēšana Austrijas teritorijā ir ar likumu atļautas darbības. Tomēr šo darbību likumība nenozīmē, ka iespējamais *Amazon EU* u.c. pieļautais *UrhG* 42.b pantā paredzētā pienākuma samaksāt atlīdzību pārkāpums arī ir likumīgs.

81. It īpaši, lai arī *Amazon EU* u.c. pamatoti norāda, ka pienākums atturēties no privātu kopiju izgatavošanas ir beidzies, šis arguments ir neatbilstīgs, ciktāl *Austro-Mechana* prasība ir balstīta uz juridiska "aizstāšanas" pienākuma, proti, pienākuma samaksāt *UrhG* 42.b pantā paredzēto atlīdzību, pirmo reizi Austrijā laižot tirgū datu nesējus, pārkāpumu.

82. Tātad es neredzu nekādu iemeslu izslēgt, ka šī atlīdzības pienākuma pārkāpums var "noteikt atbildētāja atbildību" un tātad ietilpt Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērošanas jomā, jo tas veido notikumu, kas rada kaitējumu, šīs tiesību normas izpratnē, proti, notikumu, ko var attiecināt uz atbildētāju (*Amazon EU* u.c.) un par kuru tiek apgalvots, ka tas citam (*Austro-Mechana*) ir radījis kaitējumu.

83. Tādējādi es uzskatu, ka *Amazon EU* u.c. izvirzītie argumenti ir nepamatoti.

84. Savos rakstveida apsvērumos Somijas valdība apgalvoja, ka nepastāv cēloņsakarība starp notikumu, kas rada kaitējumu, un kaitējumu, uz kuru ir balstīta *Austro-Mechana* pamatlietā celtā prasība, kā tas ir prasīts Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā. Šī valdība uzskata, ka šīs prasības mērķis ir atgūt likumīgu kompensāciju no uzņēmumiem, kuri tirgo datu nesējus, kaut gan tiesību subjektiem nodarīto kaitējumu ir radījuši nevis šie uzņēmumi, bet gan fakts, ka privātpersonas izmanto šos datu nesējus aizsargātu darbu vai objektu kopēšanai.

85. Šajā ziņā pietiek ar konstatāciju, ka cēloņsakarību starp *Amazon EU* u.c. apgalvoto atsacīšanos maksāt *UrhG* 42.b pantā paredzēto atlīdzību un apgalvoto kaitējumu *Austro-Mechana* ir noteicis pats Austrijas likumdevējs. *UrhG* 42.b panta 5. punktā patiešām ir paredzēts, ka šī atlīdzība ir jāmaksā nevis tieši pašiem tiesību subjektiem, bet gan tādai autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai kā *Austro-Mechana*, tādējādi iespējamas atsacīšanās maksāt minēto atlīdzību izraisītais kaitējums ir nodarīts pēdējai minētajai, nevis tieši pašiem tiesību subjektiem.

86. Tādējādi, kā es to izskaidroju šo secinājumu 72. punktā, "notikums, kas rada kaitējumu", uz kura ir balstīta *Austro-Mechana* celtā prasība, pastāv faktā, ka *Amazon EU* u.c., ar nodomu vai nolaidības dēļ nesamaksājot *UrhG* 42.b pantā paredzēto atlīdzību, tādējādi ir radījušas kaitējumu *Austro-Mechana*.

87. Tiesas sēdē Somijas valdība arī apgalvoja, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērošanas joma nevar tikt attiecināta uz likumīgām privātas kopēšanas darbībām.

88. Šajā ziņā manis ieteiktā interpretācija ir attiecināt Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērošanas jomu nevis uz likumīgām privātas kopēšanas darbībām, bet gan uz jebkādu pienākuma maksāt atlīdzību, kas paredzēts *UrhG* 42.b pantā, pārkāpumu.

89. Tāpat arī es uzsveru, ka ar šo interpretāciju netiek apšaubīts atbilstoši *UrhG* 42. pantam izgatavotu privātu kopiju likumīgums. Ar šo pantu privātas kopēšanas likumīgums netiek padarīts atkarīgs no *UrhG* 42.b pantā paredzētā atlīdzības pienākuma ievērošanas.

90. No iepriekš minētā izriet, ka tāda tiesā celta prasība, kāda ir iesniegta pamatlietā, kuras mērķis ir saņemt Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās taisnīgās atlīdzības samaksu, ir "prasība, kuras mērķis ir konstatēt atbildētāja atbildību" šo secinājumu 56. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē.

D – *Praktiski secinājumi*

91. Es izklāstīju iemeslus, kuru dēļ es uzskatu, ka tāda tiesā celta prasība, kāda ir iesniegta pamatlietā, kuras mērķis ir saņemt Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās taisnīgās atlīdzības samaksu, nav saistīta ar "lietām, kas attiecas uz līgumu" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē [21], un ir prasība, kuras mērķis ir konstatēt atbildētāja atbildību [22]. Tātad, piemērojot šo secinājumu 56. punktā atgādināto judikatūru, tāda prasība ietilpst jēdzienā "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta izpratnē.

21 — Skat. šo secinājumu 58.–61. punktu.

22 — Skat. šo secinājumu 62.–90. punktu.

92. No tā izriet, ka Austrijas tiesām ir starptautiska jurisdikcija izskatīt [šādas prasības], ja notikums, kas rada kaitējumu, ir noticis vai varējis notikt Austrijas Republikas teritorijā, kas ir jānosaka iesniedzējtiesai [23].

93. Austrijas tiesu starptautiskā jurisdikcija pamatlietā tostarp būtu saderīga ar Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā izvirzīto mērķi. Tiesai patiešām ir bijusi iespēja precizēt, ka lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu, tās vietas tiesa, kurā iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu, parasti ir vispiemērotākā lietas izskatīšanai, it īpaši tiesvedības tuvuma un pierādījumu iesniegšanas vienkāršības dēļ [24].

VI – **Secinājumi**

94. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, es ierosinu Tiesai uz *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa) uzdoto prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 5. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdzienā "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" šīs tiesību normas izpratnē ietilpst tiesā celta prasība, kuras mērķis ir saņemt Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās taisnīgās atlīdzības samaksu, kāda saskaņā ar valsts tiesībām ir jāmaksā uzņēmumiem, kuri pirmo reizi valsts teritorijā par atlīdzību laiž tirgū datu nesējus tirdzniecības nolūkā.

23 — Atgādinājumam – no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā iekļautā vārdkopa "vieta, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu" attiecas gan uz vietu, kur kaitējums ir materializējies, gan uz vietu, kur iestājies šo kaitējumu radījušais notikums, tādējādi atbildētājs atkarībā no prasītāja izvēles var tikt iesūdzēts vienā vai otrā no šo vietu tiesām (skat. it īpaši spriedumus *Bier* (21/76, EU:C:1976:166, 24. punkts) par Briseles konvencijas 5. panta 3. punkta interpretāciju; *Kronhofer* (C-168/02, EU:C:2004:364, 16. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī *Hejduk* (C-441/13, EU:C:2015:28, 18. punkts un tajā minētā judikatūra)).

24 — Skat. it īpaši spriedumus *Folien Fischer* un *Fofitec* (C-133/11, EU:C:2012:664, 38. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī *Melzer* (C-228/11, EU:C:2013:305, 27. punkts).